

Європейські Календарний

газові ринки тиждень №4

(23 – 30 січня 2017 року)

Вжито таких скорочень:

ВТП – віртуальний торговельний пункт
CEGH – Центральноевропейський газовий хаб (Баумгартен)
ГТО – газотранспортний оператор
ГТС – газотранспортна система
ЄЦБ – Європейський центральний банк
МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
СПГ – скраплений природний газ
ПСГ – підземні сховища газу
ТКМ – тисяча кубічних метрів
ЦСЕ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць на об'ємні, згідно з наявною в НГБІ методикою, використано вищу теплоту згоряння російського експортного газу в Європі, як її спільно визначено Міжнародним енергетичним агентством, Організацією економічного співробітництва і розвитку та Евростатом. Для пари євро/дол. США використовується щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тижневі та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин.

Наведені спотові ціни являють собою ціни з поставкою наступного дня, усереднені та середньозважені по об'ємах наприкінці торговельного дня. З метою підвищення наочності при порівнянні цін, починаючи з цього бюлетеня, ціни, які наводились для британського NBP, будуть приведені до теплотворності російського газу. Реальна середня теплотворність британського газу вище російського експортного, і ціни відповідно дещо вищі.

Зміст (11 стор. + 11 стор. додатків, шрифт 9)

Стислі підсумки

1. Цінові процеси тижня

- 1.1 Основні газові фактори тижня
- 1.2 Прогноз погоди
- 1.3 Динаміка цін тижня
- 1.4 Об'єми торгівлі
- 1.5 Нафта і вугілля
- 1.6 Курс валют

2. Спотові ціни

- 2.1 Динаміка спотових цін

3. Ф'ючерсні ціни

- 3.1 NCG/Pegas

4. Погані перспективи американського СПГ в Європі на 2017-2018 рр.

Додаток №1. Норд-стрім і ОПАЛ

Зміст Додатку №1

1. Значення та наслідки рішення Єврокомісії
2. Поточний стан Норд-стрім/ОПАЛ
 - 2.1 Зростання завантаженості Норд-стрім у 2013-2016 рр. та грудні 2016 р. - січні 2017 р.
3. Аукціони
4. Обсяги на вході та виході ОПАЛ відрізняються
5. Регульовані та частково регульовані потужності
6. Правові документи

Додаток №2 Прейскурнт НАК «Нафтогаз України» на природний газ з 1 лютого 2017 року. З 1 лютого 2017 р. НАК «Нафтогаз України» суттєво підвищив ціни для промисловості, **на понад 1400 грн./ткм.**

Протягом тижня діяв понижувальний ціновий тренд. Ціни в п'ятницю були на \$10 нижче, ніж в останній день торгів попереднього тижня. Однак **стрибок цін у перший день тижня був настільки значимим, що наступні щоденні зниження ціни не змогли компенсувати приріст удорожчання**. І по споту, і по ф'ючерсах середня ціна тижня сформувалася помітно вище попереднього тижня, у середньому на 2%. Для ф'ючерсів приріст середньої тижневої ціни зменшувався впродовж форвардної кривої, до мінімальних значень.

Gaspool надалі займає позицію найдешевшого хаба Європи. **Німеччина і Росія спільно перетворюють газову зону Gaspool у головний хаб для Центральної Європи.** Газопровід ОПАЛ має спеціальні можливості для прокачування газу до Gaspool і з Gaspool, що ставить цей хаб у пільгове положення по відношенню до сусідніх хабів (дивись додаток №1 до цього бюлетеня). У ЦСЕ найнижчі спотові ціни – у Чехії. Раніше ми проводили лінію, що ЦСЕ розпадається на дві цінові групи: австро-чеську та польсько-угорську. Однак, тепер, коли стали ясніше плани ПАТ «Газпром» в Європі, можна стверджувати, що скоріше **слід говорити про німецько-чеську газову стратегічну групу**, до якої примикає Австрія. Чехія входить важливим вузлом до російсько-німецького плану розвитку газового співробітництва.

Об'єми торгівлі на цьому тижні були на рівні попереднього; у регіоні в ЦСЕ - на достатньо високому рівні, у Західній Європі – на дуже низькому; покупці Німеччини продовжували орієнтуватися на дешевий газ, що постачається за довгостроковими контрактами, насамперед, російського трубопроводного газу.

Нафта на цьому тижні характеризувалася зигзагоподібною динамікою. Ціна в останній робочий день тижня була така ж, як у перший, однак за підсумками тижня показала підвищувальний тренд. **Вугілля** здебільшого

дешевшало. Вугілля АРА залишалося найдорожчим з основних світових видів експортного вугілля, середня тижнева ціна складала \$...*, тоді як австралійського - \$+++, а південноафриканського - \$+++. Середня тижнева ціна **газоюля** (поставки наступного місяця) складала ____дол. США/мт (\$486,5 на попередньому тижні).

Валюти. На початку тижня дол. США різко впав відносно основних валют під впливом першої промови нового президента США. Аналітики були стурбовані тим, що політика «купуй американське» та «наймай американців» може заподіяти шкоду економіці США. У другій половині тижня євро та на день пізніше британський фунт почали падати відносно долара США.. Як і раніше, курси валют відносно долара США впливали на динамку ціноутворення, але не так сильно, як на попередніх тижнях. Високу стабільність відносно дол. США показував польський злотий.

Спотові ціни. У регіоні ЦСЄ середня ціна тижня на поставки наступної доби по всіх досліджуваних хабах підвищилася на 2,2% (+0,75% на попередньому тижні), склавши \$... На торгах 27.01.17 ціна поставок наступної газової доби становила: на CEGH \$...

Поставки наступного газового місяця: середня ціна тижня по всіх досліджуваних хабах зросла на 3,2%.

Поставки у 2 кварталі 2017 р.: середня ціна тижня по всіх досліджуваних хабах зросла на 1,2%.

Поставки у літній сезон 2017 р.: середня ціна тижня по всіх досліджуваних хабах зросла на 1,0%.

NCG. Ф'ючерсні ціни на NCG протягом тижня падали в ціні, але середня ціна тижня по всіх категоріях форвардних контрактів зросла на 0,9% (+0,2% на попередньому тижні), склавши \$... Трансакції квітневими-травневими та кварталними продуктами на цьому тижні були нульовими. Найбільше торгувалися поставки у лютому 2017 р., березні 2017 р. та у літній сезон 2018 р. Об'єми торгівлі на NCG всіма видами форвардних контрактів за тиждень впали навіть відносно дуже низьких обсягів попереднього тижня, до 91 млн. куб. м (114 млн. куб. м).

Погані перспективи американського СПГ в Європі на 2017-2018 рр. Останні економічні дослідження показують визрівання значної загрози газовій безпеці України, зв'язаної з ризиком нульового ресурсу для реверсу в Україну зі Словаччини та погіршення перспективи альтернативного каналу заміни/доповнення словацького маршруту СПГ з Польщі (Свіноуйсьце). Остання аналітична доповідь ЕІА свідчить про те, що американський СПГ не був конкурентоспроможним в Європі в 2016 р. та вряд чи зможе конкурувати з іншими європейськими постачальниками в 2017-2018 рр. З іншого боку, американський СПГ має та матиме достатню конкурентоспроможність в Японії та інших країнах-імпортерах природного газу в регіоні Південно-Східної Азії.

Додаток 1 Норд-стрім/ОПАЛ. Рекордні об'єми, які тепер транспортуються газопроводом ОПАЛ (в окремі доби перевищували 100% технічної потужності), суттєво змінили ситуацію в газовій галузі ЦСЄ.

На цей час аукціони призупинено до винесення остаточного рішення судом у Дюссельдорфі. Вряд чи вони відбудуться у січні-лютому. Однак уже на 06.03.2017 р. призначено аукціон на платформі PRISMA.

Всі проаналізовані дані свідчать про те, що ОПАЛ слугує не заявленій РФ для ЄС меті задоволення додаткових потреб Європи, а задля заміщення українського маршруту транспортування російського природного газу до Європи.

Російські представники заявляли в ЄС, що збережуть для України невеликі обсяги транзиту для забезпечення газом Південно-Східної Європи, **тобто через Словаччину РФ планує український транзит припинити.**

Європейські експерти відзначають такі основні риси проблеми: (1) Рішення Єврокомісії просунули прибічники нормалізації стосунків з РФ (у т. ч. прибічники Норд-стрім 2); (2) Рішення Єврокомісії спрямовано на суттєве підвищення ролі Німеччини, зокрема німецької газової зони Gaspool, у торгівлі природним газом як у рамках ЄС, так і, особливо, в регіоні ЦСЄ; (3) Суттєво зростає газова важливість Чехії, у тому числі за рахунок інтересів іншого члена ЄС – Словаччини; (4) Рекордні об'єми ОПАЛ призвели до рекордних об'ємів Норд-стрім, які, в свою чергу, посилили аргументи на користь Норд-стрім 2; (5) Рішення Єврокомісії надало поштовх докорінній перебудові газових ринків ЦСЄ; (6) Заподіяно шкоди економічним інтересам України та Словаччини, транзитну роль яких нівельовано; (7) Наразі реверс «європейського» газу в Україну практично не змінився, однак **швидко розвивається значний ризик для України щодо збереження достатності ресурсу з Європи та рівня його цін.**

**По всіх категоріях контрактів конкретні ціни публікуються лише у платному виданні.*

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»